T091 ATĐ 3 (52) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q45-Tạp Uẩn-Luận về Tư

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 811

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 45

LUAÄN VEÀ TÖ (Phaàn 4)

Theá naøo laø taùnh dò sinh? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy chaùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Möôøi tuøy mieân do kieán khoå maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc laø taùnh dò sinh. Nhö Phaùi Ñoäc Töû Boä, hoï noùi taùnh di sinh laø heä thuoäc coõi Duïc, laø taùnh nhieãm oâ, laø do kieán maø ñoaïn, laø haønh uaån töông öng thaâu nhieáp. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Taùnh dò sinh khoâng coù thaät theå. Nhö phaùi thí duï ñaõ chaáp, vì ngaên chaën caùi chaáp aáy ñeå hieån baøy taùnh dò sinh thaät coù töï theå. Bôûi vì ngaên chaën caùi chaáp kyø dò cuûa caùc Boä nhö vaäy, bieåu hieän roõ raøng veà chaùnh nghóa cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Trong baûn luaän naøy noùi veà taùnh cuûa dò sinh, luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi veà phaùp cuûa dò sinh, nhö noùi: “Theá naøo laø phaùp cuûa dò sinh? Nghóa laø ñòa nguïc baøng sinh - quyû giôùi, Baéc Caâu-loâ-chaâu vaø Voâ Töôûng Thieân, nghieäp ôû ñoù - sinh ôû ñoù, ñeàu goïi laø phaùp cuûa dò sinh”. Hoûi: Vì sao trong baûn luaän naøy noùi veà taùnh cuûa dò sinh chöù khoâng noùi ñeán phaùp cuûa dò sinh, luaän phaåm loaïi Tuùc noùi veà phaùp cuûa dò sinh chöù khoâng noùi ñeán taùnh cuûa dò sinh? Ñaùp: Ñeàu laø yù cuûa ngöôøi soaïn, luaän muoán nhö vaäy. Laïi nöõa, bôõi vì luaän naøy - luaän kia ñeàu laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, bôûi vì luaän naøy, luaän kia ñeàu noùi ñeán neân loaïi maø hieån baøy laãn nhau. Laïi nöõa, taùnh cuûa dò sinh maïnh hôn chöù khoâng phaûi laø phaùp cuûa dò sinh, trong baûn luaän naøy laïi döïa vaøo maïnh hôn maø noùi. Luaän naøy ñaõ noùi ñeán taùnh cuûa dò sinh, cho neân luaän phaåm Loaïi Tuùc khoâng noùi laïi vaán ñeà ñoù. Luaän naøy chöa noùi ñeán phaùp cuûa dò sinh, cho neân luaän phaåm loaïi Tuùc noùi ñeán Phaùp cuûa dò sinh. Ñieàu naøy bieåu hieän luaän kia soaïn ra sau luaän naøy. Coù ngöôøi ñöa

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 812

ra caùch noùi naøy: Luaän kia ñaõ noùi veà phaùp cuûa dò sinh cho neân luaän naøy khoâng noùi laïi. Luaän kia chöa noùi ñeán taùnh cuûa dò sinh, cho neân luaän naøy noùi veà vaán ñeà aáy, ñieàu naøy bieåu hieän luaän kia soaïn ra tröôùc luaän naøy. Hoûi: Vì sao goïi laø Taùnh dò sinh? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: " Coù naêng löïc laøm cho höõu tình aáy khoûi caùch nhìn khaùc loaïi-phieàn naõo khaùc loaïi, taïo ra nghieäp khaùc loaïi, nhaän laáy quaû khaùc loaïi sinh ra khaùc loaïi, cho neân goïi laø taùnh dò sinh. Laïi nöõa, coù naêng löïc laøm cho höõu tình rôi vaøo coõi khaùc, höôùng veà neõo khaùc, nhaän laáy sinh thaân khaùc, cho neân goïi laø taùnh dò sinh. Laïi nöõa, coù naêng löïc laøm cho höõu tình tin theo thaày khaùc, laøm ra töôùng khaùc, tieáp nhaän phaùp khaùc, thöïc haønh coâng haïnh khaùc, caàu mong quaû khaùc nhau, cho neân goïi laø taùnh dò sinh". Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Coù naêng löïc laøm cho höõu tình nöông vaøo coõi-neõo-sinh-höõu khaùc chuûng loaïi, phaùt khoûi caùc loaïi phieàn naõo, ñieân ñaûo, taïo taùc taêng tröôûng caùc nghieäp, caûm laáy quaû baùo cuûa ñôøi sau, luaân chuyeån trong sinh töû khoâng coù phaïm vi giôùi haïn, cho neân goïi laø tanh dò sinh". Caùc luaän sö A Tyø Ñaït Ma noùi "Phaàn cuûa dò sinh, theá cuûa dò sinh, cho neân goïi laø taùnh dò sinh". Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Chuûng loaïi cuûa dò sinh cho neân goïi laø taùnh dò sinh". Hieáp toân giaû noùi: "Döïa vaøo dò sinh maø laøm ngaên caùch taùnh Thaùnh, cho neân goïi laø taùnh dò sinh". Hoûi: Vì sao goïi laø phaùp dò sinh? Ñaùp: Bôûi vì caùc dò sinh thì coù phaùp naøy, cho neân goïi laø phaùp dò sinh, vì nhö phaùp cuûa Vua, phaùp cuûa quan giöõa theá gian. Hoûi: Caùc phaùp cuûa dò sinh thì Thaùnh gia cuõng coù, vì sao chæ laäp ra teân goïi laø phaùp cuûa dò sinh? Ñaùp: Caùc phaùp cuûa di sinh thì Thaùnh giaû phaàn nhieàu khoâng coù, giaû söû coù neân ít thì khoâng goïi laø phaùp thaùnh, bôûi vì Thaùnh giaû ñoái vôùi phaùp aáy coù ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân thaønh töïu, khoâng hieän ra tröôùc maét, cho neân goïi laø phaùp dò sinh. Laïi nöõa, dò sinh thaønh töï phaùp aáy, coù naêng löïc laøm cho phaùp aáy thuû quaû vaø döõ quaû. Cho neân goïi laø phaùp dò sinh, Thaùnh giaû tuy thaønh töïu phaùp aáy, maø coù naêng löïc laøm cho phaùp aáy höôùng veà neõo khaùc, cho neân goïi laø phaùp dò sinh; Thaùnh giaû tuy thaønh töïu phaùp aáy, maø khoâng nhö vaäy neân khoâng goïi laø phaùp Thaùnh. Laïi nöõa, taùnh dò sinh laø höõu laäu, phaùp aáy cuõng laø höõu laäu, cho neân goïi laø phaùp dò sinh; taùnh thaùnh laø voâ laäu, phaùp aáy khoâng phaûi laø höõu laäu, cho neân khoâng goïi laø phaùp Thaùnh. Laïi nöõa, dò sinh bò phaùp dò sinh laøm cho che phuû, laøm cho raøng buoäc, laøm cho meâ hoaëc, cho neân goïi laø phaùp dò sinh; Thaùnh giaû thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng goïi laù phaùp Thaùnh. Laïi nöõa, caùc loaïi dò

sinh tuøy thuaän vôùi phaùp aáy, sinh tröôûng phaùp aáy cho neân goïi laø phaùp dò sinh; Thaùnh giaû thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng goïi laø phaùp Thaùnh. Hoûi: Taùnh dò sinh vaø phaùp dò sinh coù gì sai bieät? Ñaùp: Taùnh dò sinh chæ laø phi saéc, phaùp dò sinh goàm caû saéc, phi saéc. Taùnh dò sinh chæ laø voâ kieán, phaùp dò sinh goàm caû höõu kieán-voâ kieán. Taùnh dò sinh chæ laø voâ ñoái, phaùp dò

sinh goàm caû höõu ñoái-voâ ñoái. Taùnh dò sinh chæ laø baát töông öng, phaùp dò sinh goàm caû töông öng, baát töông öng. Taùnh dò sinh chæ laø coù sôû y, khoâng coù duyeân, khoâng coù haønh töôùng, phaùp dò sinh ñeàu goàm caû hai loaïi. Taùnh dò sinh chæ laø khoâng oâ nhieãm, khoâng coù toäi, khoâng coù dò thöïc phaùp dò sinh ñeàu goàm caû hai loaïi. Laïi nöõa, taùnh dò sinh chæ laø voâ kyù, phaùp dò sinh goàm caû thieân, baát thieän vaø voâ kyù. Taùnh dò sinh heä thuoäc goàm caû ba coõi, phaùp dò sinh chæ heä thuoäc coái duïc, coõi saéc. Taùnh dò sinh chæ do tu maø ñoaïn, phaùp dò sinh goàm caû do kieán tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, taùnh dò sinh laø nhaân, phaùp dò sinh laø quaû. Nhö nhaân vaø haønh uaån thaâu nhieáp, phaùp dò sinh do möôøi taùm giôùi, möôøi hai xöù, naêm uaån thaâu nhieáp. Laïi nöõa, taùnh dò sinh xaû boû luùc ñaït ñöôïc khoå phaùp trí nhaãn, phaùp dò sinh xaû boû nhöõng luùc khaùc. Nhöõng moân nhö vaäy, ñoù goïi laø sai bieät giöõa taùnh vaø phaùp dò sinh Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Tuøy tín, tuøy phaùp haønh vöôït leân treân ñòa phaøm phuø hôïp, chöa ñaït ñöôïc quaû döï löu, chaéc chaén khoâng maïng chung” Hoûi: Vì sao goïi laø ñòa dò sinh? Ñaùp: Taát caû Thaùnh giaû ñeàu goïi laø ñoàng sinh, dò sinh khaùc vôùi thaùnh giaû cho neân goïi laø dò sinh, dung naïp dò sinh cho neân goïi laø ñòa dò sinh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Thaùnh giaû khaùc vôùi dò sinh cho neân phaûi goïi laø dò sinh? Ñaùp: Taát caû Thaùnh giaû cuøng thoâng hieåu chaân lyù, cuøng caùch nhìn, cuøng mong muoán cho neân goïi laø ñoàng sinh; dò sinh thì khoâng nhö vaäy, coù theå chaùn ngaùn heøn moïn cho neân laäp ra teân goïi laø dò sinh, khoâng caàn phaûi laøm cho khoù khaên. Toân giaû theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Coù theå khoûi caùch nhìn khaùc nhau, phieàn naõo khaùc loaïi, coù theå taïo ra nghieäp khaùc nhau, coù theå rôi vaøo caûnh giôùi khaùc nhau, höôùng veà neõo khaùc nhau … maø thoï sinh, cho neân goïi laø ñòa dò sinh. Laïi nöõa, coù theå tin theo vò thaày khaùc nhau, noùi roäng ra cho ñeán mong caàu quaû baùo khaùc nhau, cho neân goïi laø ñòa dò sinh”. Ñaïi Ñöùc noùi raèng: “Khaùc nhau veà Chaùnh phaùp vaø Tyø -naïi-da, maø thoï sinh cho neân goïi laø dò sinh, laø nôi caùc dò sinh tröôûng vaø nöông töïa, goïi laø ñòa dò sinh”. Hoûi: Theá naøo laø taùnh dò sinh?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 814

Ñaùp: Neáu ñoái vôùi Thaùnh Phaùp, Thaùnh Noaõn, Thaùnh Kieán, Thaùnh Nhaãn, Thaùnh Duïc, Thaùnh Tueä, nhöõng ñieàu khoâng ñaït ñöôïc, ñaõ khoâng ñaït ñöôïc, seõ khoâng ñaït ñöôïc, ñoù goïi laø taùnh dò sinh. Hoûi: Vì khoâng ñaït ñöôïc khoå phaùp trí nhaãn laø taùnh dò sinh, hay vì khoâng ñaït ñöôïc taát caû Phaùp Thaùnh laø taùnh dò sinh? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu khoâng ñaït ñöôïc khoå phaùp trí nhaãn laø taùnh dò sinh, thì Ñaïo loaïi trì ñaõ sinh maø boû khoå phaùp trí nhaãn, luùc baáy giôø khoå phaùp trí nhaãn khoâng ñaït ñöôïc, phaûi laø taùnh dò sinh, vaäy thì truù trong tu ñaïo, voâ hoïc ñaïo, cuõng phaûi goïi laø dò sinh? Neáu khoâng ñaït ñöôïc taát caû phaùp thaùnh laø taùnh dò sinh, thì thuaän theo taát caû höõu tình ñeàu goïi laø dò sinh, bôûi vì khoâng coù Thaùnh giaû thaønh töïu taát caû phaùp thaùnh, nghóa laø cho ñeán Ñöùc Phaät cuõng khoâng thaønh töïu Phaùp Thaùnh cuûa Nhò Thöøa, vaø phaùp hoïc cuûa thöøa mình, cuõng phaûi goïi laø dò

sinh? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: khoâng ñaït ñöôïc khoå phaùp trí nhaãn laø taùnh dò sinh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Ñaïo loaïi trì ñaõ sinh maø xaû khoå phaùp trí nhaãn, luùc baáy giôø khoå phaùp trí nhaãn khoâng ñaït ñöôïc, phaûi laø taùnh dò sinh, vaäy thì ngöôøi truù trong tu ñaïo, voâ hoc ñaïo, cuõng phaûi goïi laø dò sinh? Ñaùp: Luùc khoå phaùp trí nhaãn sinh ra, laøm haïi ñeán söï khoâng ñaït ñöôïc kia, khieán cho ñoái vôùi söï töông tuïc cuûa mình vónh vieãn khoâng coøn sinh nöõa. Ngöôøi truù trong tu ñaïo, voâ hoïc ñaïo, ñoái vôùi phoå phaùp trí nhaãn tuy khoâng thaønh töï, maø khoâng goïi laø khoâng ñaït ñöôïc, cuõng khoâng goïi laø ñaït ñöôïc. Nhö luùc nhaõn caên sinh ra, laøm haïi ñeán söï khoâng ñaït ñöôïc kia, khieán cho ñoái vôùi söï töông tuïc cuûa mình vónh vieãn khoâng coøn sinh nöõa. Nhaân caên dieät roài tuy khoâng thaønh töï, maø khoâng goïi laø khoâng ñaït ñöôïc, cuõng khoâng goïi laø ñaït ñöôïc. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng coù sai laàm tröôùc ñaây. Laïi nöõa, Ñaïo loaïi trí ñaõ sinh, phoå phaùp trí nhaãn tuy khoâng thaønh töï, maø Thaùnh töï quaù Ñaêng löu kia, cho neân khoâng goïi laø dò sinh. Laïi ngöôøi noùi: Khoâng ñaït ñöôïc taát caû laø taùnh dò sinh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì thuaän theo taát caû höõu tình ñeàu goïi laø dò sinh, bôûi vì khoâng coù Thaùnh giaû thaønh töïu taát caû phaùp Thaùnh? Ñaùp: Tuy khoâng coù Thaùnh giaû thaønh töïu ñaày ñuû taát caû phaùp Thaùnh, maø khoâng phaûi laø dò sinh, bôûi vì phaùp khoâng ñaït ñöôïc kia laø Thaùnh maø ñaït ñöôïc. Nghóa laø neáu Phaùp Thaùnh trong thaân khoâng ñaït ñöôïc, khoâng lìa ñaït ñöôïc, laø taùnh dò sinh. Bôûi vì phaùp Thaùnh trong thaân thaùnh giaû khoâng ñaït ñöôïc lìa thaønh maø ñaït ñöôïc cho neân khoâng phaûi laø taùnh dò sinh, vì phaùp ñaït ñöôïc, khoâng ñaït ñöôïc kia luoân luoân cuøng sinh khôûi. Laïi nöõa, phaùp khoâng ñaït ñöôïc kia coù hai loaïi:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 815

1. Coäng. 2. Baát coäng. Baát coäng laø taùnh dò sinh, coïng thì khoâng phaûi laø taùnh, phaùp thaùnh trong thaân thaùnh giaû khoâng ñaït ñöôïc, luoân luoân laø coïng cho neân khoâng coù sai laàm tröôùc ñaây. Laïi nöõa, phaùp khoâng ñaït ñöôïc kia coù hai loaïi: 1. Chöa bò haïi. 2. Ñaõ bò haïi. Phaùp chöa bò haïi laø taùnh dò sinh, phaùp ñaõ bò haïi khoâng phaûi laø taùnh dò sinh, phaùp Thaùnh trong thaân thaùnh giaû khoâng ñaït ñöôïc, ñeàu laø phaùp ñaõ bò haïi cho neân khoâng coù sai laàm tröôùc ñaây. Laïi nöõa, taát caû phaùp Thaùnh khoâng ñaït ñöôïc coù hai loaïi: 1. Döïa vaøo söï töông tuïc cuûa dò sinh maø hieän khôûi. 2. Döïa vaøo söï töông tuïc cuûa sinh giaû maø hieän khôûi. Loaïi tröôùc laø taùnh Ñaûng, loaïi sau khoâng phaûi laø taùnh dò sinh , cho neân khoâng coù sai laàm veà Thaùnh giaû laø dò sinh. Hoûi: Thaùnh phaùp, Thaùnh noaõn, Thaùnh kieán, Thaùnh nhaãn, Thaùnh duïc, thaùnh tueä coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Saùu caâu trong naøy ñeàu bieåu hieän roõ raøng veà phoå phaùp trí nhaãn, neân caâu ñaàu laø toång quaùt, naêm caâu sau laø taùch bieät; neân caâu ñaàu laø toùm löôïc, naêm caâu sau laø môû roäng; neân caâu ñaàu laø khoâng phaân bieät, naêm caâu sau laø phaân bieät. Nghóa laø phoå phaùp trí nhaãn laøm cho chuûng töû cuûa uaån thaûy ñeàu taøn luïi cho neân goïi laø Thaùnh noaõn, suy xeùt tìm toøi veà Ñeá lyù cho neân goïi laø Thaùnh kieán, chaáp nhaän ñöôïc Ñeá lyù cho neân goïi laø Thaùnh Nhaãn, yeâu thích Ñeá Lyù goïi

laø Thaùnh duïc, Quyeát ñònh choïm löïa Ñeá lyù goïi laø Thaùnh tueä. Laïi nöõa, khoå phaùp trí nhaãn laøm cho chuûng töû cuûa Höõu thaûy ñeàu taøn luïi cho neân goïi laø Thaùnh noaõn, suy xeùt tìm toøi haønh chuyeån cho neân goïi laø Thaùnh kieán, chaáp nhaän ñöôïc haønh chuyeån cho neân goïi laø Thaùnh nhaãn, yeâu thích giaûi thoaùt cho neân goïi laø Thaùnh duïc, hieåu bieát roõ raøng Ñeá lyù cho neân goïi laø Thaùnh tueä. Coù ngöôøi noùi: Khoå phaùp trí nhaãn thuoäc saùu ñòa, chính laø saùu caâu ñaõ hieåu baøy trong naøy, coù ngöôøi noùi: Khoå phaùp trí nhaãn thuoäc saùu taùnh, chính laø saùu caâu ñaõ hieåu baøy trong naøy coù ngöôøi noùi: Saùu caâu trong naøy ñieàu bieåu hieän roõ raøng veà taát caû Phaùp Thaùnh, ñoù laø nghóa cuûa caùc phaùp Thaùnh coù toång quaùt vaø taùch bieät, neân caâu ñaàu laø toång quaùt, naêm caâu sau laø taùch bieät. Hai trong naêm naêm caâu giaûi thích nhö tröôùc, neân bieát. Coù ngöôøi noùi: Taát caû phaùp Thaùnh cuûa saùu taùnh, tuùc laø saùu caâu ñaõ hieån baøy

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 816

trong naøy. Coù ngöôøi noùi: Phaùp hoïc vaø voâ hoïc cuûa ba thöøa, töùc laø saùu caâu ñaõ hieän baøy trong naøy. Coù sö khaùc noùi: Trong naøy bieåu hieän roõ raøng veà hai loaïi Phaùp Thaùnh chaân thaät vaø töông töï. Phaùp Thaùnh töông töï, tuùc laø boán thuaän quyeát traïch phaàn nhö Noaõn... Phaùp Thaùnh chaân thaät, töùc laø ñaïo voâ laäu; Thaùnh noaõn nghóa laø phaùp Noaõn, Thaùnh kieán nghóa laø Phaùp Ñaûng, Thaùnh nhaãn nghóa laø phaùp nhaãn phaåm trung Haï, Thaùnh duïc nghóa laø phaùp nhaãn taêng thöôïng, Thaùnh tueä nghóa laø phaùp Theá ñeä nhaát. Neáu chöa tu ñöôïc boán phaùp nhö Noaõn..., thì neân bieát ngöôøi aáy laø dò sinh toaøn phaàn; neáu ñaït ñöôïc Noaõn... thì cuõng goïi laø Thaùnh giaû. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Neáu coù chuùng sinh thaønh töïu caên thieän nhö Noaõn..., thì ta noùi chuùng sinh aáy goïi laø Thaùnh giaû töông töï”. Nhöng maø taùnh dò sinh chæ laø Phaùp Thaùnh chaân thaät khoâng ñaït ñöôïc, khoâng phaûi laø khoâng ñaït ñöôïc, bôûi vì coøn thöøa laïi cho neân phaùp aáy khoâng caàn phaûi noùi laø Noaõn..., goïi laø Noaõn... Hoûi: Taùnh Ñaûng naøy neân goïi laø thieän, laø baát thieän laø voâ kyù? Ñaùp: Neân noùi laø voâ kyù, nghóa laø voâ phuù voâ kyù thaâu nhieáp. Hoûi: Trong boán loaïi voâ kyù nhö dò thuïc sinh... Thì taùnh naøy do loaïi naøo thaâu nhieáp? Ñaùp: Khoâng phaûi laø do boán loaïi thaâu nhieáp, maø chæ laø ñaúng löu cuûa voâ phuù voâ kyù. Hoûi: Vì sao taùnh naøy khoâng phaûi laø höõu phuù voâ kyù? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø luùc lìa nhieãm thì xaû boû taùnh naøy. Hoûi: Vì sao taùnh dò sinh khoâng phaûi laø thieän? Ñaùp: Bôûi vì phaùp thieän hoaëc nhôø gia haïnh maø ñaït ñöôïc, hoaëc nhôø vaøo nhöõng duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, khoâng coù ai thöïc hieän gia haïnh maø caàu laøm Ñaûng caû. Vaû laïi, luùc ñoaïn maát thieän thì phaùp thieän ñeàu xaû boû, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töïu cuûa caùc phaùp thieän. Neáu taùnh dò sinh laø taùnh thieän, thì ngöôøi ñoaïn maát caên thieän, ñuùng ra khoâng phaûi laø dò sinh. Khoâng phaûi laø cöù nhö ngoân ngöõ thì nghóa aáy seõ thaønh laäp, vì vaäy laïi hoûi - ñaùp ñeå hieån baøy nhöõng vaán ñeà nhö khoâng phaûi laø thieän... Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Phaùp thieän hoaëc nhôø gia haïnh maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy do gia haïnh maø phaùt khôûi nhöõng phaùp thieän,

hoaëc nhôø vaøo nhöõng duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy do luùc aáy tu caùc phaùp thieän thuoäc vò lai. Laïi nöõa, phaùp thieän hoaëc nhôø gia haïnh maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy gia haïnh ñaït ñöôïc, laø hieån baøy gia haïnh ñaït thöïc hieän; hoaëc nhôø vaøo nhöõng duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy lìa nhieãm ñaït ñöôïc thieän. Laïi nöõa, phaùp thieän hoaëc nhôø gia haïnh maø ñaït ñöôïc ñöôïc, laø hieån baøy thuaän phaàn thaéng tieán vaø thuaän phaàn quyeát traïch trong gia

haïnh ñaït ñöôïc thieän; hoaëc nhôø vaøo nhöõng duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy thuaän phaàn lui suït vaø thuaän phaàn döøng laïi trong gia haïnh ñaït ñöôïc thieän. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao trong naøy khoâng noùi ñeán sinh ñaéc thieän? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, trong naøy chæ noùi ñeán phaùp thieän thuø thaéng khoù ñaït ñöôïc, nhöõng phaùp thieän do sinh ñaéc deå ñaït ñöôïc, bôûi vì keùm coõi cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, taùnh cuûa caùc Ñaûng ñeàu laø sinh ñaéc, neáu trong naøy noùi ñeán sinh ñaéc thieän, thì khoâng khaùc vôùi ñieàu aáy, cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp thieän hoaëc nhôø gia haïnh maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy gia haïnh ñaït ñöôïc thieän; hoaëc nhôø vaøo nhöõng duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy sinh hoaït ñöôïc thieän. Laïi nöõa, phaùp thieän hoaëc nhôø gia haïnh maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy nhöõng phaùp thieän ñaõ ñaït ñöôïc luùc thaéng tieán; hoaëc nhôø vaøo duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, laø hieån baøy nhöõng phaùp thieän ñaõ ñaït ñöôïc luùc lui suït... Trong naøy neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù phaùp thieän do gia haïnh maø ñaït ñöôïc chöù khoâng phaûi laø do duyeân khaùc, nhö Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, Theá ñeä nhaát phaùp, kieán ñaïo hieän quaùn bieân, theá tuïc trì, ñaïo loaïi trì, baát ñoäng taâm giaûi thoaùt, voâ tranh, nguyeän trì, bieân teá ñònh... 2. Hoaëc coù phaùp thieän do duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc chöù khoâng phaûi laø do gia haïnh, nhö sinh ñaéc thieän. 3. Hoaëc coù phaùp thieän do gia haïnh maø ñaït ñöôïc vaø cuõng do duyeân khaùc, nhö boán quaû Samoân, Tónh löï, Voâ saéc, Voâ löông, giaûi thoaùt. Thaéng xöù, bieán xöù... 4. Hoaëc coù phaùp thieän khoâng phaûi laø do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, cuõng khoâng phaûi laø do duyeân khaùc maø ñaït ñöôïc, thì ñieàu naøy khoâng xaûy ra. Khoâng coù ai thöïc hieän gia haïnh maø caàu laøm dò sinh, laø hieån baøy taùnh dò sinh khoâng phaûi laø gia haïnh ñaït ñöôïc thieän, nghóa laø chaéc chaén khoâng coù ai tröôùc khoâng phaûi laø dò sinh, sau laïi mong caàu chöùng ñöôïc ñòa vò heøn moïn aáy, maø bôûi vì töø voâ thæ ñeán nay ñeàu laø dò sinh. Vaû laïi, luùc ñoaïn maát thieän thì phaùp thieän ñeàu xaû boû..., laø hieån baøy taùnh dò sinh khoâng phaûi laø sinh ñaéc thieän, nghóa laø luùc ñoaïn maát thieän thì ñang ñoaïn maát thieän do sinh ñaéc chöù khoâng phaûi laø thieän do gia haïnh. Neáu ñoaïn maát caên thieän maø khoâng phaûi laø dò sinh, thì thaät laø traùi vôùi chaùnh lyù, bôûi vì haïng aáy voâ cuøng hung aùc, ñöôøng gaây ra sai laàm ñaõ noùi nhö vaäy! Do

ñoù, taùnh dò sinh quyeát ñònh khoâng phaûi laø thieän. Hoûi: Vì sao Taùnh dò sinh khoâng phaûi laø baát thieän? Ñaùp: Luùc lìa nhieãm duïc thì baát thieän ñeàu xaû boû, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töïu cuûa baát thieän. Neáu taùnh dò sinh laø baát thieän, thì caùc dò sinh lìa nhieãm duïc ñuùng ra khoâng phaûi laø dò sinh. Neáu khoâng phaûi laø dò sinh thì loaïi aáy veà sau khoâng caàn phaûi sinh trôû laïi coõi duïc, bôûi vì baäc thaùnh lìa nhieãm duïc thì chaéc chaén khoâng coøn thoï sinh ôû coõi duïc. Vaû laïi, neáu nhö vaäy thì coõi saéc, voâ saéc seõ khoâng coù dò sinh, thì ñaõ phaùt sinh sai laàm heát söùc. Do ñoù, taùnh dò sinh chaéc chaén khoâng phaûi laø baát thieän, maø taùnh dò sinh chæ laø voâ phuù voâ kyù. Hoûi: Taùnh dò sinh naøy neân noùi laø heä thuoäc coõi duïc, heä thuoäc coõi saéc hay laø heä thuoäc coõi voâ saéc. Ñaùp: neân noùi hoaëc heä thuoäc coõi duïc, hoaëc heä thuoäc coõi saéc, hoaëc heä thuoäc coõi voâ saéc. Khoâng phaûi laø cöù nhö ngoân ngöõ thì nghóa aáy seõ thaønh laäp, vì vaäy caàn phaûi hoûi ñaùp ñeå tieáp tuïc hieån baøy veà nghóa naøy. Hoûi: Vì sao taùnh dò sinh khoâng phaûi laø chæ heä thuoäc coõi duïc? Ñaùp: Bôûi vì luùc maát ôû coõi duïc sinh ñeán coõi voâ saéc thì phaùp cuûa coõi duïc ñeå xaû boû, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töïu ñoái vôùi phaùp cuûa coõi duïc. Neáu taùnh dò sinh chæ heä thuoäc coõi duïc, thì caùc dò sinh ôû coõi duïc maát ñi roài sinh ñeán coõi voâ saéc, ñuùng ra khoâng phaûi laø dò sinh. Neáu khoâng phaûi laø dò sinh, thì ñuùng ra sinh ñeán coõi aáy seõ khoâng coøn lui suït, bôûi vì Thaùnh giaû sinh ñeán coõi treân thì chaéc chaén khoâng coøn lui suït maø thoï sinh ôû ñòa döôùi. Tuy maát ôû coõi duïc ñeán coõi saéc thì cuõng xaû boû phaùp cuûa coõi duïc, maø khoâng phaûi laø hoaøn toaøn xaû boû, bôûi vì luùc aáy vaãn coøn thaønh töïu nhöõng taâm bieán hoùa cuûa coõi duïc, vì vaäy chæ noùi laø sinh ñeán coõi voâ saéc. Hoûi: Vì sao taùnh dò sinh khoâng phaûi laø chæ heä thuoäc coõi saéc? Ñaùp: Bôûi vì luùc maát ôû coõi saéc sinh ñeán coõi voâ saéc thì phaùp cuûa coõi saéc ñeàu xaû boû, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töï ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc. Neáu taùnh dò sinh chæ heä thuoäc coõi saéc, thì caùc dò sinh coõi saéc maát ñi roài sinh ñeán coõi voâ saéc, ñuùng ra khoâng phaûi laø dò sinh. Neáu khoâng phaûi laø dò sinh thì maõnh Hình thaønh Töû... khoâng caàn phaûi sinh xuoáng coõi döôùi, bôûi vì baäc thaùnh thì khoâng nhö vaäy. Tuy maát ôû coõi saéc sinh vaøo coõi duïc thì cuõng xaû boû phaùp cuûa coõi saéc, maø khoâng phaûi laø hoaøn xaû boû, bôûi vì luùc aáy vaãn coøn thaønh töïu nhöõng phaùp nhö phieàn naõo... cuûa coõi saéc, vì vaäy chæ noùi laø sinh ñeán coõi voâ saéc. Hoûi: Vì sao taùnh dò sinh khoâng phaûi laø chæ heä thuoäc coõi saéc? Ñaùp: Bôûi vì luùc maát ôû coõi saéc sinh ñeán coõi voâ saéc thì phaùp cuûa coõi saéc ñeàu xaû boû, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töïu ñoái vôùi phaùp cuûa coõi Saéc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 819

Neáu taùnh dò sinh chæ heä thuoäc coõi saéc, thì caùc dò sinh coõi saéc maát ñi roài sinh ñeán coõi voâ saéc, ñuùng ra khoâng phaûi laø dò sinh. Neáu khoâng phaûi laø dò sinh thì maõnh Hình thaønh töû... Khoâng caàn phaûi sinh xuoáng coõi döôùi , bôûi vì baäc thaùnh thì khoâng nhö vaäy. Tuy maát ôû coõi saéc sinh vaøo coõi Duïc thì cuõng xaû boû phaùp cuûa coõi saéc, maø khoâng phaûi laø hoaøn toaøn xaû boû, bôûi vì

luùc aáy vaãn coøn thaønh töïu nhöõng phaùp nhö phieàn naõo... cuûa coõi saéc, vì vaäy chæ noùi laø sinh ñeán coõi voâ saéc. Hoûi: Vì sao taùnh dò sinh khoâng phaûi laø chæ heä thuoäc coõi voâ saéc? Ñaùp: Bôûi vì tieán vaøo chaùnh taùnh hy sinh, tröôùc phaûi hieän quaùn veà khoå cuûa coõi duïc, sau môùi hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi saéc; Thaùnh ñaïo phaùt khôûi, tröôùc laø hoaøn thaønh cuûa coõi duïc, sau môùi keát hôïp hoaøn thaønh vieäc laøm cuûa coõi saéc, voâ saéc. Vì vaäy, taùnh dò sinh khoâng phaûi laø chæ heä thuoäc coõi voâ saéc, phaùp thuaän theo nhö vaäy, neáu thaønh töïu taùnh dò sinh cuûa ñòa naøy, thì chaéc tröôùc phaûi hieän quaùn veà khoå ñeá cuûa ñòa naøy vaø Thaùnh ñaïo phaùt khôûi, tröôùc phaûi laø ñoái trò taùnh dò sinh, cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taùnh dò sinh ñuùng ra chæ heä thuoäc coõi duïc? Ñaùp: Chæ heä thuoäc coõi Duïc thì coù sai laàm tröôùc ñaây, cho neân taùnh naøy caàn phaûi noùi laø heä thuoäc chung caû ba coõi. Hoûi: Taùnh dò sinh naøy neân noùi laø do kieán maø ñoaïn, hay laø do tu maø ñoaïn? Ñaùp? Neân noùi laø do tu maø ñoaïn. Khoâng phaûi laø cöù nhö ngoân ngöõ thì nghóa aáy seõ thaønh laäp, vì vaäy caàn phaûi hoûi, ñaùp ñeå tieáp tuïc hieån baøy veà nghóa naøy. Hoûi: Vì sao taùnh dò sinh khoâng phaûi laø do kieán maø ñoaïn? Ñaùp: Bôûi vì phaùp do kieán maø ñoaïn ñeàu laø nhieãm oâ, maø taùnh dò sinh thì khoâng nhieãm oâ. Caùc phaùp nhieãm oâ tuøy theo boä tuøy theo phaåm daàn daàn ñoaïn tröø coù theå khoâng thaønh töïu, caùc taùnh dò sinh thì khoå phaùp trí nhaãn nhanh choùng xaû boû ngay neân luùc, tuøy theo naêng löïc cuûa ñaïo voâ giaùn thöù chín ôû môõi ñòa nhanh choùng ñoaïn tröø trong neân luùc, cho neân khoâng phaûi laø nhieãm oâ. Vaû laïi, Theá ñeä nhaát phaùp ñang dieät, khoå phaùp trí nhaãn ñang sinh, luùc baáy giôø xaû boû taùnh dò sinh cuûa ba coõi, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töïu ôû luùc aáy, chöù khoâng phaûi laø phaùp do kieán maø ñoaïn vaøo luùc baáy giôø laïi coù xaû boû. Neáu taùnh dò sinh laø do kieán maø ñoaïn, ñuùng ra trong phaàn vò naøy chöa xaû boû taùnh aáy, thì luùc ngöôøi voán coù raøng buoäc truù trong khoå phaùp trí nhaãn, phaûi thaønh töïu taùnh dò sinh, bôûi vì laø Thaùnh cuõng goïi laø dò sinh, thì trôû thaønh taïp loaïn. Do ñoù, taùnh dò sinh khoâng phaûi laø do kieán maø ñoaïn.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 821

Hoûi: Luùc baáy giôø chæ caàn xaû boû taùnh dò sinh cuûa coõi duïc, bôûi vì taùnh dò sinh cuûa hai coõi treân töø tröôùc ñaõ khoâng thaønh töïu, laøm sao laïi noùi xaû boû caû ba coõi? Ñaùp: Neân noùi laø luùc baáy giôø xaû boû taùnh dò sinh tuøy theo neân trong ba coõi, ñaït ñöôïc taùnh khoâng thaønh töïu ôû coõi aáy, nhöng maø noùi xaû boû taùnh dò sinh cuûa ba coõi, laø vì laøm troøn ba soá cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Nghóa laø taùnh dò sinh cuûa hai coõi treân töø tröôùc ñaõ khoâng thaønh töïu, nay laïi xaû boû taùnh dò sinh cuûa coõi duïc, thì ba soá lieàn troøn ñaày cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Taùnh dò sinh cuûa hai coõi treân tuy töø tröôùc ñaõ khoâng thaønh töïu, nay laïi khoâng thaønh töïu cho neân cuõng laø xaû boû. Vì sao tröôùc ñaõ khoâng thaønh töïu, nay laïi khoâng thaønh töïu? Ñoù laø bôûi vì chuyeån bieán maø caùch xa. Coù ngöôøi noùi: Taùnh dò sinh cuûa coïi duïc coù theå giuùp ñôõ, coù theå daãn daét taùnh dò sinh cuûa hai coõi treân, laøm moân,

laøm gia haïnh cho caùc coõi aáy, cho neân neáu xaû boû taùnh Ñaûng cuûa coõi Duïc, thì caùc taùnh dò sinh cuûa coõi saéc, voâ saéc, coù leõ ñang hieän khôûi laøm nôi nöông töïa yeân oån ñaày ñuû cho taùnh aáy, cho neân neáu luùc xaû boû taùnh dò sinh cuûa coõi duïc, thì ñoaïn maát ñöôøng soáng cuûa taùnh aáy, do ñoù cuõng noùi laø xaû boû. Coù ngöôøi noùi: Luùc baáy giôø caùc taùnh dò sinh cuûa ba coõi ñaït ñöôïc traïch dieät, cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Bôûi vì luùc baáy giôø nhanh choùng ñaït ñöôïc phi traïch dieät ñoái vôùi taùnh dò sinh cuûa chín ñòa trong ba coõi. Döïa vaøo nghóa nhö vaäy, cho neân coù ngöôøi hoûi raèng: Coù theå coù phaùp xaû boû trong neân luùc ñoaïn theo chín luùc chaêng? Ñaùp: Coù ñoù laø taùnh dò sinh, xaû boû trong neân luùc ñoù laø luùc khoå phaùp trí nhaãn sinh khôûi; ñoaïn theo chín luùc ñaïo voâ giaùn thöù chín hieän khôûi. Hoûi: Coù theå coù luùc ñaõ ñaït ñöôïc traïch dieät maø chöa ñaït ñöôïc phi traïch dieät ñoái vôùi tính dò sinh chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù luùc ñoái vôùi taùnh dò sinh, ñaõ ñaït ñöôïc traïch dieät maø chöa ñaït ñöôïc phi traïch dieät, ñoù laø caùc dò sinh ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi duïc cho ñeán lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù. 2. Hoaëc coù luùc ñoái vôùi taùnh dò sinh, ñaõ ñaït ñöôïc phi traïch dieät maø chöa ñaït ñöôïc traïch dieät, ñoù laø caùc thaùnh giaû chöa lìa nhieãm cuûa coõi duïc. 3. Hoaëc coù luùc ñoái vôùi taùnh dò sinh, ñaõ ñaït ñöôïc traïch dieät, ñoù laø caùc Thaùnh giaû ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi duïc cho ñeán lìa nhieãm cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù. 4. Hoaëc coù luùc ñoái vôùi taùnh dò sinh, chöa ñaït ñöôïc traïch dieät vaø phi traïch dieät, ñoù laø caùc dò sinh chöa lìa nhieãm cuûa coõi duïc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 821

Hoûi: Coù theå coù taùnh dò sinh chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù taùnh dò sinh chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu, ñoù laø caùc dò sinh ôû coõi duïc chöa lìa nhieãm cuûa tónh laï thöù nhaát, taùnh dò sinh cuûa taùm ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu; ñaõ lìa nhieãm cuûa tónh laï thöù nhaát, chöa lìa nhieãm cuûa tónh laï thöù hai, taùnh dò sinh cuûa baûy ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu; cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa neân ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu. Neáu sinh ôû tónh löï thöù nhaát chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, thì taùnh dò sinh cuûa baûy ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu; ñaõ lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù ba, taùnh dò sinh cuûa saùu ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu; cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa neân ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu, cho ñeán neáu sinh ôû voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa neân ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu. Neáu sinh ôû Tónh löï thöù nhaát, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, thì taùnh dò sinh cuûa baûy ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù ba, taùnh dò sinh cuûa saùu ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu, cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa neân ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu. Cho ñeán neáu sinh ôû voâ sôû höõu xöù, thì taùnh dò sinh cuûa neân ñòa treân kia chöa ñoaïn

maø khoâng thaønh töïu. Neáu caùc thaùnh giaû chöa lìa nhieãm cuûa coõi duïc, thì taùnh dò sinh cuûa chín ñòa aáy chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu; ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi duïc, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát, taùnh dò sinh cuûa taùm ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu; cho ñeán lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, chöa lìa nhieãm cuûa phi thöôûng phi phi thöôûng xöù, taùnh dò sinh cuûa neân ñòa treân kia chöa ñoaïn maø khoâng thaønh töïu. 2. Hoaëc coù taùnh dò sinh thaønh töïu maø khoâng phaûi laø chöa ñoaïn, ñoù laø caùc dò sinh sinh ôû coõi duïc ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi duïc, taùnh dò sinh cuûa coõi duïc kia thaønh töïu maø khoâng phaûi laø chöa ñoaïn; cho ñeán sinh ôû voâ sôõ höõu xöù ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa voâ sôû höõu xöù kia thaønh töïu maø khoâng phaûi laø chöa ñoaïn. 3. Hoaëc coù taùnh dò sinh chöa ñoaïn cuõng thaønh töïu, ñoù laø caùc dò sinh chöa lìa nhieãm cuûa coõi Duïc, taùnh dò sinh cuûa coõi Duïc kia chöa ñoaïn cuõng thaønh töïu; cho ñeán sinh ôû voâ sôû höõu xöù chöa lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa voâ sôû höõu xöù kia chöa ñoaïn cuõng thaønh töïu. Neáu sinh ôû phi töôûng phi phi töôûng xöù, thì taùnh dò sinh cuûa phi töôûng phi phi töôûng

xöù kia chöa ñoaïn cuõng thaønh töïu. 4. Hoaëc coù taùnh dò sinh khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu, ñoù laø caùc dò sinh ôû coõi duïc ñaõ lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát kia khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu; cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu. Neáu sinh ôû tónh löï thöù nhaát, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, thì taùnh dò sinh cuûa coõi duïc kia khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù ba, taùnh dò sinh cuûa coõi duïc vaø tónh löï thöù hai kia khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu. Cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, taùnh dò sinh cuûa coõi duïc vaø tónh löï thöù hai kia cho ñeán taùnh dò sinh cuûa voâ sôû höõu xöù khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu. Cho ñeán neáu sinh ôû phi töôûng phi phi töôûng xöù thì taùnh dò sinh cuûa coõi duïc kia cho ñeán taùnh dò sinh cuûa voâ sôû höõu xöù khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu. Neáu caùc thaùnh giaû ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi duïc, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát, thì taùnh dò sinh cuûa coõi duïc kia khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø chöa thaønh töïu; ñaõ lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát, chöa lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, taùnh dò sinh cuûa coõi duïc vaø tónh löï thöù nhaát kia khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu; cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù, taùnh dò sinh cuûa chín ñòa trong ba coõi kia khoâng phaûi laø chöa ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø thaønh töïu. Hoûi: Coù theå coù taùnh dò sinh ñaõ ñoaïn maø thaønh töïu chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, nghóa laø caâu thöù hai tröôùc ñaây laøm thaønh caâu thöù nhaát ôû phaàn naøy, caâu thöù nhaát tröôùc ñaây laøm thaønh caâu thöù hai ôû pjaàn naøy, caâu thöù tö tröôùc ñaây laøm thaønh caâu thöù ba ôû phaàn naøy, caâu thöù ba

tröôùc ñaây laøm thaønh caâu thöù tö ôû phaàn naøy, theo ñuùng nhöõng gì tröôùc ñaây ñaõ noùi thì neân bieát veà höôùng cuûa noù. Hoûi: Taùnh dò sinh noùi ñeán phaùp naøo? Ñaùp: Taâm baát töông öng haønh khoâng nhieãm oâ trong ba coõi. Hoûi: Vì sao laïi soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh roõ raøng. Nghóa laø tröôùc ñaây noùi khoâng ñaït ñöôïc phaùp thaùnh thì goïi laø taùnh dò sinh. Hoaëc coù ngöôøi sinh nghi: Khoâng ñaït ñöôïc phaùp thaùnh thì theå khoâng phaûi laø thaät coù, nhö taøi saûn chöa co ñöôïc. Muoán laøm cho moái nghi naøy ñöôïc quyeát ñònh, cho neân hieån baøy taùnh dò sinh laø phaùp thaät coù vaø do haønh uaån thaâu nhieáp, vì vaäy soaïn ra phaàn luaän naøy. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Tröôùc ñaây tuy ñaõ hieån baøy veà

höôùng cuûa taùnh dò sinh maø chöa bieän giaûi veà theå, nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu ñoù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Coù söï khaùc noùi: Tröôùc ñaây tuy ñaõ hieån baøy veà theå cuûa taùnh dò sinh maø chöa phaân boá roõ veà höôùng cuûa noù, nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu ñoù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Tröôùc ñaây hieån baøy veà phaùp ñoái trò cuûa taùnh dò sinh , nay caàn phaûi noùi veà theå taùnh dò sinh, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Noùi ba coõi, laø ngaên chaën caùi chaáp veà taùnh dò sinh laø taâm sôû phaùp, haønh laø ngaên chaën caùi chaáp veà taùnh dò sinh khoâng phaûi laø phaùp thaät coù, bôûi vì phaùp giaû tam thì lyù khoâng phaûi laø haønh uaån thaâu nhieáp. Ñaây chính laø ngaên chaën caùi chaáp kyø dò ñeå hieån baøy veà theå cuûa taùnh dò sinh. Toân giaû Dieäu AÂm noùi: “Taùnh dò sinh töùc laø chuùng ñoàng phaàn, nhö caùc chuùng ñoàng phaàn cuûa traâu, deâ..., thì goïi laø taùnh cuûa traâu, deâ... nhö vaäy theå cuûa chuùng ñoàng phaàn dò sinh, goïi laø taùnh dò sinh. “Coù sö khaùc noùi: Coù neân phaùp rieâng bieät laø khoâng nhieãm oâ, do taâm baát töông öng haønh uaån thaâu nhieáp, nhö maïng caên... goïi laø taùnh dò sinh. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø tröôùc ñaây noùi ñaùnh dò sinh goïi laø khoâng ñaït ñöôïc ñaït phaùp thaùnh. Khoâng ñaït ñöôïc töùc laø taùnh khoâng thaønh töïu... Hoûi: Vì sao khoâng thöøa nhaän töùc laø chuùng ñoàng phaàn dò sinh, vaø coù phaùp rieâng bieät goïi laø taùnh dò sinh, maø thöøa nhaän taùnh khoâng thaønh töïu cuûa phaùp Thaùnh goïi laø taùnh dò sinh? Ñaùp: Bôûi vì chuùng ñoàng phaàn dò sinh, khoâng phaûi laø töï noù traùi vôùi phaùp Thaùnh; bôûi vì coù neân phaùp rieâng bieät khoâng theå bieát ñöôïc, khoâng gioáng nhö taùnh khoâng thaønh töïu cuûa phaùp Thaùnh; töï noù traùi vôùi phaùp Thaùnh, coù töôùng coù theå bieát ñöôïc, goïi laø taùnh dò sinh, theo lyù deã daøng thaønh laäp. Caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán, thì phaùp aáy töông öng vôùi taø tö duy chaêng? Hoûi: Vì sao sau aùtnh dò sinh laïi noùi ñeán chi taø? Ñaùp: Bôûi vì hai loaïi naøy laàn löôït chuyeån ñoåi giuùp ñôõ laãn nhau, nghóa laø taùnh dò sinh giuùp ñôõ chi taø, chi taø naøy laïi coù naêng löïc giuùp ñôõ taùnh dò sinh. Laïi nöõa, haønh giaû chaùn ngaùn taùnh dò sinh vaø taùm chi taø, maø tu thaùnh ñaïo, cho neân sau taùnh dò sinh laïi phaân bieät veà chi taø. Hoûi: Caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán, thì phaùp aáy töông öng vôùi tö duy chaêng? Ñaùp:Neân laøm thaønh boán caâu

phaân bieät. Trong naøy, taø kieán coù ôû taát caû caùc ñòa, chöù khoâng phaûi laø taát caû caùc taâm nhieãm oâ, bôûi vì trong caùc tuï nhö höõu thaân kieán ... khoâng coù; taø tö duy coù ôû taát caû taâm nhieãm oâ, chöù khoâng phaûi laø taát caû caùc ñòa, bôûi vì töø tónh löï trung gian trôû leân khoâng coù.

Vì vaäy höôùng veà nhau laøm thaønh boán caâu phaân bieät lôùn: 1. Coù phaùp töông öng vôùi taø kieán chöù khoâng phaûi laø tö duy, nghóa laø taø kieán töông öng vôùi taø tö duy, vaø taø tö duy khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø kieán. Trong naøy, taø kieán töông öng vôùi taø tö duy, nghóa laø taø kieán cuøng vôùi taàm taø kieán. Trong naøy, taø kieán töông öng vôùi taø tö duy, nghóa laø taø kieán cuøng vôùi taàm cuûa coõi duïc, vi chí ñònh, tónh löï thöù nhaát, noù chæ töông öng vôùi kieán chöù khoâng phaûi laø tö duy. Töï taùnh cuøng vôùi töï taùnh bôûi vì ba nhaân duyeân maø khoâng töông öng: a. Khoâng coù hai tö duy cuøng luùc daáy khôûi. b. Tö duy tröôùc vaø sau khoâng hoøa hôïp. c. Töï taùnh cuûa caùc phaùp khoâng töï noù quan saùt, nghóa laø ñôïi phaùp khaùc sinh chöù khoâng ñôïi töï ñaùnh. Vaø taø tö duy khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø kieán, nghóa laø phaùp töông öng vôùi taø kieán töø tónh löï trung gian cho ñeán höõu ñaûnh, töùc laø chín phaùp Ñaïi phieàn naõo ñòa, taâm hoân traàm vaø töù. 2. Coù phaùp töông öng vôùi taø chöù khoâng phaûi laø taø kieán, nghóa laø ta tö duy töông öng vôùi taø kieán, vaø taø kieán khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø tö duy. Trong naøy, taø tö duy töông öng vôùi taø kieán, nghóa laø taø kieán cuûa coõi Duïc. Vò chi ñònh, tónh töï thöù nhaát, noù chæ töông öng vôùi taø tö duy chöù khoâng phaûi laø taø kieán. Töï taùnh cuøng vôùi töï taùnh khoâng töông öng bôûi vì ba nhaân duyeân ñaõ noùi ôû tröôùc. Vaø taø kieán khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø tö duy, nghóa laø tröø ra tuï taø kieán cuûa coõi duïc. Vò chí ñònh, tónh töï thöù nhaát, choïn laáy phaùp töông öng vôùi taø tö duy trong tuï nhieãm oâ khaùc, töùc laø höõu thaân kieán. Bieân chaáp kieán. Giôùi caám thuû, kieán thuû, nghi, tham saân maïn. Baát coïng voâ minh. Phaùp töông öng vôùi taø tö duy trong tuï töông öng, nghóa laø möôøi phaùp ñaïi ñòa..., nhö lyù caàn phaûi bieát. 3. Coù phaùp töông öng vôùi taø kieán cuõng laø taø tö duy, nghóa laø tröø ra taø kieán töông öng vôùi taø tö duy, vaø tröø ra taø tö duy töông öng vôùi taø kieán, coøn laïi caùc pheùp töông öng vôùi kieán taø tö duy, ñoù laø phaùp töông öng vôùi taø kieán, taø tö duy trong tuï taø kieán cuûa coïi duïc. Vò chi ñònh, tónh löï thöù nhaát, töùc laø chín phaùp ñaïi ñòa, chín phaùp Ñaïi phieàn naõo ñòa, voâ taøm, voâ quyù, hoân traàm, thuïy mieân, taàm, töù. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø töông öng vôùi taø kieán cuõng khoâng phaûi laø taø tö duy, ñoù laø taø kieán khoâng töông öng vôùi tö duy, taø tö duy khoâng töông öng vôùi taø kieán, vaø coøn laïi caùc taâm, taâm sôû phaùp, saéc, voâ vi, taâm baát töông haønh. Trong naøy, taø kieán khoâng töông öng vôùi taø tö duy, nghóa laø tröø ra tuï taø kieán cuûa coõi duïc. Vò chí ñònh, tónh löï thöù nhaát, choïn laáy taø

tö duy trong tuï ñieåm oâ khaùc, noù ñeàu khoâng töông öng bôûi vì tuï ñoù khoâng coù taø kieán, bôûi vì töï taùnh khoâng töông öng vôùi töï taùnh. Taø tö duy khoâng töông öng vôùi taø kieán, nghóa laø taø kieán cuûa tónh löï trung gian cho ñuû höõu ñaûnh, noù ñeàu khoâng töông öng, bôûi vì töï taùnh khoâng töông öng vôùi töï taùnh, bôûi vì ñòa aáy khoâng coù tö duy. Vaø coøn laïi caùc taâm, taâm sôû phaùp nhieãm oâ khaùc vaø taát caû thieän, voâ phuù voâ kyù. Saéc, voâ tri, taâm baát töông öng haønh, nghóa laø taác caû saéc, voâ vi, taâm baát töông öng haønh; caùc phaùp nhö vaäy ñeàu khoâng töông öng, bôûi vì tuï aáy khoâng coù taø kieán, bôûi vì ñòa aáy khoâng coù tö duy, bôûi vì khoâng nhieãm oâ, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp töông öng. Hoûi: Caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán, thì phaùp aáy töông öng vôùi taø tinh tieán chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät. Trong naøy, taø kieán coù taát caû caùc ñòa, chöù khoâng phaûi laø taát caû caùc taâm nhieãm oâ, taø tinh tieán thì taát caû caùc ñòa vaø taát caû caùc taâm nhieãm oâ ñeàu coù. Vì vaäy höôùng veà vôùi nhau laøm thaønh boán caâu phaân bieät trung bình: 1. Coù phaùp töông öng vôùi taø kieán chöù khoâng phaûi laø tinh tieán, nghóa laø taø kieán töông öng vôùi taø tinh tieán. Trong naøy, taø kieán töông öng vôùi taø tinh tieán, nghóa laø giaûi ñaïi trong tuï taø kieán chæ töông öng vôùi taø kieán chöù khoâng phaûi laø taø tinh tieán, bôûi vì töï taùnh vaø töï taùnh khoâng töông öng vôùi nhau. 2. Coù phaùp töông öng vôùi taø tinh tieán chöù khoâng phaûi laø taø kieán, nghóa laø taø kieán vaø taø kieán khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø tinh tieán. Trong naøy, taø kieán nghóa laø caùc taø kieán töông öng vôùi taø tinh tieán chöù khoâng khoâng phaûi laø taø kieán, bôûi vì tuï aáy chaéc chaén coù taø tinh tieán, bôûi vì töï taùnh vaø töï taùnh khoâng töông öng vôùi nhau. Vaø taø kieán khaùc khoâng töông öng vôùi phaùp töông öng cuûa taø tinh tieán, nghóa laø taát caû caùc ñòa, tröø ra ta kieán, choïn laáy phaùp töông öng vôùi taø tinh tieán trong tuï nhieãm oâ khaùc. 3. Coù phaùp töông öng vôùi taø kieán cuõng laø tinh tieán, nghóa laø tröø ra taø kieán töông öng vôùi taø tinh tieán, coøn laïi caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán. Trong naøy, tröø ra taø kieán töông öng vôùi taø tinh tieán, laø bôûi vì theå cuûa taø tinh tieán keå ra raát nhieàu. Trong naøy chæ tröø ra phaùp töông öng vôùi taø kieán, coøn laïi khoâng coù gì quaù möùc cho neân khoâng phaûi laø phaùp loaïi tröø nôi naøy. Coøn laïi caùc phaùp töông öng vôùi taø kieán, nghóa laø trong tuï taø kieán tröø ra taø tinh tieán vaø theå cuûa taø kieán, choïn laáy taâm, taâm sôû phaùp khaùc cuøng töông öng vôùi taø kieán, töùc laø chín phaùp ñaïi ñòa, taùm phaùp Ñaïi phieàn naõo ñòa, voâ taøm, voâ quyù, hoân traàm, thuïy mieân, taàm, töù vaø taâm.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 45 826

4. Coù phaùp khoâng phaûi töông öng vôùi taø kieán cuõng khoâng phaûi laø taø tinh tieán, nghóa laø taø kieán khoâng töông öng vôùi taø tinh tieán, vaø caùc taâm, taâm sôû phaùp khaùc, saéc voâ vi, taâm baát töông öng haønh. Trong naøy, taø kieán khoâng töông öng vôùi taø tinh tieán, nghóa laø taø tinh tieán töông öng vôùi höõu thaân kieán..., taø kieán ñeàu khoâng töông öng, bôûi vì trong tuï aáy khoâng coù taø kieán, bôûi vì töï taùnh vaø töï taùnh khoâng töông öng vôùi nhau, vaø caùc taâm sôû phaùp khaùc, nghóa laø taát caû caùc taâm, taâm sôû phaùp dieän, voâ phuù, voâ kyù,

khoâng phaûi laø coù nhieãm oâ. Saéc voâ vi, taâm baát töông öng haønh, nghóa laø taát caû saéc, voâ vi, taâm baát töông haønh; caùc phaùp nhö vaäy ñeàu khoâng töông öng, bôûi vì khoâng nhieãm oâ, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp töông öng . Nhö duøng taø kieán ñoái vôùi taø tinh tieán, duøng taø kieán ñoái vôùi taø nieäm, taø ñònh cuõng nhö vaäy. Trong naøy neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät veà hai loaïi trung bình, taø nieäm, taø ñònh gioáng nhö taø tinh tieán, bôûi vì khaép taát caû caùc ñòa, taát caû caùc taâm nhieãm oâ ñeàu coù theå coù. Nhö duøng taø kieán ñoái vôùi taø tinh tieán, taø nieäm, taø tònh, duøng taø tö duy ñoái vôùi taø tinh tieán, taø nieäm, taø tònh cuõng nhö vaäy. Trong naøy neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät veà ba loaïi trung bình, bôûi vì taø tö duy khoâng bao giôø truøm taát caû caùc ñòa, gioáng nhö taø kieán khoâng bao giôø taát caû caùc taâm nhieãm oâ. Hoûi: Caùc phaùp töông öng vôùi taø tinh tieán, thì phaùp aáy töông öng vôùi taø nieäm chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät. Trong naøy, hai phaùp ñeàu coù khaép taát caû caùc ñòa. 1. Coù phaùp töông öng vôùi taø tinh tieán chöù khoâng phaûi laø taø nieäm, nghóa laø taø nieäm, bôûi vì luoân luoân cuøng coù, bôûi vì taùnh khoâng töông öng vôùi töï taùnh. 2. Coù phaùp töông öng vôùi taø nieäm chöù khoâng phaûi laø taø tinh tieán, nghóa laø taø tinh tieán. Trong naøy, taø tinh tieán chaéc chaén töông öng vôùi taø nieäm chöù khoâng phaûi laø taø tinh tieán, bôûi vì luoân luoân cuøng coù, bôûi vì töï taùnh khoâng töông öng vôùi töï taùnh. 3. Coù phaùp töông öng vôùi taø tinh tieán cuõng laø taø nieäm, nghóa laø phaùp töông öng vôùi taø tinh tieán vaø taø nieäm. Trong naøy, tröø ra theå cuûa taø tinh tieán vaø taø nieäm, choïn laáy taâm, taâm sôû phaùp nhieãm oâ khaùc, töùc laø chín phaùp ñaïi ñòa, taùm phaùp Ñaïi phieàn naõo ñòa, möôøi phaùp tieåu phieàn naõo ñòa, voâ taøm, voâ quyù, tham-saân-maïn-nghi, hoân traàm, thuïy mieân, aùc taùc, hoái, taàm, töù vaø taâm. Caùc phaùp nhö vaäy ñeàu laø phaùp nhieãm oâ, hai loaïi ñeàu töông öng bôûi vì luoân luoân cuøng coù. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø töông öng vôùi taø tinh tieán cuõng khoâng phaûi laø taø nieäm, nghóa laø caùc taâm, taâm sôû phaùp khaùc, saéc, voâ vi, taâm baát

töông öng haønh. Trong naøy, caùc taâm, taâm sôû phaùp khaùc, nghóa laø taát caû taâm, taâm sôû phaùp thieän, voâ phuù, voâ kyù, khoâng phaûi laø coù nhieãm oâ. Coøn laïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Nhö duøng taø tinh tieán ñoái vôùi taø nieäm, duøng taø tinh tieán ñoái vôùi taø ñònh cuõng nhö vaäy. Nhö duøng taø tinh ñoái vôùi taø nieäm, taø ñònh, duøng taø nieäm ñoái vôùi taø ñònh cuõng nhö vaäy. Trong naøy neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät veà hai loaïi nhoû, bôûi vì ñeàu coù khaép taát caû caùc ñòa, khaép taát caû caùc taâm mhieãm oâ. Trong naøy khoâng noùi ñeán ba loaïi nhö taø ngöõ..., bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp töông öng. Hoûi: Taùm chi taø naøy, maáy chi heä thuoäc coõi Duïc, maáy chi heä thuoäc coõi saéc, maáy Chi thuoäc coõi voâ saéc? Ñaùp: Taø kieán, taø tinh tieán, taø nieäm, taø ñònh ñeàu heä thuoäc caû ba coõi, taø tö duy, taø ngöõ, taø nghieäp, taø maïng chæ heä thuoäc coõi duïc, coõi saéc trong coõi saéc chæ coù tónh löï thöù nhaát, bôûi vì ñòa treân khoâng coù. Coù ngöôøi noùi: Coõi saéc cuõng khoâng coù taø maïng, bôûi vì coõi aáy khoâng ñaáy khôûi thaân nghieäp, ngöõ nghieäp vì maïng soáng. Lôøi bình: Trong naøy, caùch noùi tröôùc laø thích hôïp, bôûi vì do tham kia maø khôûi leân hai nghieäp thaân, ngöõ, cho

neân goïi laø taø maïng. Hoûi: Taùm chi taø naøy, maáy chi do kieán maø ñoaïn, maáy chi do tu maø ñoaïn? Ñaùp: Neân cho do kieán maø ñoaïn, ñoù laø taø kieán, ba chi do tu maø ñoaïn, ñoù laø taø ngöõ, taø nghieäp vaø taø maïng, boán cho coøn laïi goàm caû do kieán, tu maø ñoaïn. Hoûi: Trong chöông taïp uaån naøy, taïi sao tröôùc thì noùi veà phaùp thanh tònh, sau laïi noùi ñeán phaùp taïp nhieãm? Ñaùp: Bôûi vì muoán bieåu hieän roõ raøng veà quaû só duïng cuûa Theá ñeä nhaát phaùp. Nghóa laø Theá ñeä nhaát phaùp coù naêng löïc daãn daét kieán ñaïo, vónh vieãn ñoaïn tröø taø kieán, chính laø quaû só duïng cuûa Theá ñeä nhaát phaùp. Thanh tònh töùc laø Theá ñeä nhaát phaùp..., taïp nhieãm chính laø taùm chi nhö taø kieán...

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.